

**Відокремлений структурний підрозділ «Вишнянський фаховий коледж
Львівського національного університету природокористування»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Наказом в.о.директора

ВСП «ВФК ЛНУП»

«29» листопада 2022 р. №83

ІНСТРУКЦІЯ №36

з охорони праці для неелектротехнічного персоналу з електробезпеки

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці з електробезпеки для неелектротехнічного персоналу є інструкцією за професією, що встановлює вимоги безпеки під час виконання робіт.

1.2. Інструкція з охорони праці з електробезпеки для неелектротехнічного персоналу розроблена на основі Закону України «Про охорону праці», НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці», Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

1.3. Працівники, які порушили вимоги цієї інструкції, несуть персональну відповідальність в установленому законодавством порядку.

1.4. Працівник повідомляє безпосередньому керівнику про усі ситуації, що можуть загрожувати життю і здоров'ю людей, про кожний нещасний випадок, який стався в коледжі, про погіршення стану свого здоров'я, у тому числі про прояв ознак захворювання.

1.5. небезпечними і шкідливими факторами для працівника може бути ураження електричним струмом.

Електричний струм небезпечний тим, що дія на організм людини може викликати порушення серцевої діяльності, шок, опіки, а нерідко закінчується смертю.

Внаслідок цього ураження струмом відрізняється від інших травм.

При ураженні електричним струмом розрізняють: електричні удари, коли струмом уражається весь організм; електротравми, коли отримують місцеві зовнішні та внутрішні ураження тіла – опіки.

При електричному ударі, коли струм проходить крізь тіло людини, у більшості випадків спочатку порушується дихання, а серце продовжує працювати з порушенням свого ритму, після чого може статися його зупинка, а потім і смерть.

Електричні опіки тіла можуть бути отримані, як при проходженні електричного струму через тіло людини, так і від іскор вольтової дуги при різноманітних умовах короткого замикання, наприклад при зміні електрозапобіжників, при випадковому замиканні різних електричних фаз металевими предметами або несправної ізоляції живлячих проводів та інше.

При цьому опік може виявитись почервонінням шкіри та утворенні на ній пухирів, а іноді може викликати глибоке пошкодження тканин і навіть обвуглення кісток.

1.6. Працівник зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку, режиму праці та відпочинку і виконувати вимоги інструкції з охорони праці.

1.7. У випадках травмування і несправностей у роботі обладнання працівник має негайно припинити роботу і повідомити свого безпосереднього керівника про те, що трапилося, надати собі або іншому працівнику першу домедичну допомогу та організувати, за необхідності, транспортування потерпілого до лікувально-профілактичного закладу.

1.8. За порушення (невиконання) вимог нормативно-правових актів з охорони праці працівник залучається до дисциплінарної, а у відповідних випадках – матеріальної та кримінальної відповідальності у порядку, встановленому законодавством.

1.9. Працівник зобов'язаний знати Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів відповідно до займаної посади чи роботи, яку він виконує.

1.10. Працівник повинен:

- пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці;
- вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим у разі нещасних випадків;
- вміти користуватись первинними засобами пожежогасіння;
- піклуватися про особисту безпеку й здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей у процесі виконання будь-яких робіт або під час знаходження на території підприємства;
- знати і виконувати вимоги інструкцій з охорони праці і за видами робіт на своєму робочому місці;
- знати і виконувати обов'язки з охорони праці, передбачені колективним договором (трудовим договором), правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, у тому числі:
- вчасно починати і закінчувати роботу, дотримуватись розкладу технологічної і обідньої перерв;
- співпрацювати з роботодавцем у справі організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати можливих заходів щодо усунення будь-якої ситуації, що створює загрозу її життю чи здоров'ю або людям, які її оточують, та навколишньому природному середовищу.

1.11. Не допускаються до роботи працівники у стані алкогольного, наркотичного чи токсикологічного сп'яніння.

1.12. Працівник зобов'язаний знати та дотримуватись правил особистої гігієни.

1.13. Забороняється зберігати на своєму робочому місці пожежо- та вибухонебезпечні речовини.

Для попередження можливості виникнення пожежі працівник повинен дотримуватись вимог пожежної безпеки сам і не допускати порушення цих вимог; курити дозволяється лише в спеціально відведених для цього місцях.

1.14. Працівник повинен:

- виконувати вимоги знаків безпеки;
- бути уважним, не відволікатися і не відволікати інших;
- не стояти біля закритих дверей – вони можуть раптово відкритися;
- зберігати гострі предмети у відведених для цього місцях, обходитися з ними безпечно;
- чітко усвідомлювати небезпеку, пов'язану з роботою великих електроустановках;
- уміти практично надавати першу допомогу потерпілим у разі нещасних випадків, у тому числі застосовувати способи штучного дихання і зовнішнього масажу серця.

1.15. У разі направлення працівника на виконання робіт, не пов'язаних з його основною діяльністю, він повинен пройти цільовий інструктаж.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Залишити в гардеробі вуличний одяг, особисті речі. Прибрати з кишень колючо-ріжучі, крихкі та гострі предмети.

2.2. Підготувати робочу зону для безпечного виконання роботи:

- перевірити оснащеність робочого місця, справність обладнання, електропроводки на видимі пошкодження. У разі несправності повідомити безпосередньому керівнику про виявлені недоліки;
- візуально перевірити ззовні достатність освітлення і справність вимикачів і розеток;
- відрегулювати рівень освітленості робочого місця, робоче крісло за висотою, за наявності комп'ютера – висоту і кут нахилу монітора.

2.3. Робоче місце працівника повинно утримуватись у чистоті, захащення робочих місць і проходів не допускається.

2.4. Отримати від керівника робіт засоби індивідуального захисту.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Працівник має виконувати тільки ту роботу, з якої пройшов навчання, інструктаж з охорони праці і до якої допущений працівником, відповідальним за безпечне виконання робіт.

3.2. Не передоручати свою роботу стороннім особам.

3.3. Під час виконання робіт працівнику слід дотримуватися таких правил:

- користуватись електроприладами, як правило, шнури живлення яких мають триполюсну вилку з випереджальним включенням заземлюючого (занулюючого) проводу;
- не вмикати в електромережу електроприлади, шнури живлення яких мають пошкоджену ізоляцію;
- не вмикати в електромережу електроприлади, які мають пошкоджені або ненадійно з'єднані з електрошнуром живлення, вилками, розетками та подовжувачами;
- не вмикати електроприлади в розетки, які не мають захисних направляючих вилок, кришок;
- не користуватись пошкодженими розетками, з'єднувальними коробками, вимикачами та іншою електроарматурою, а також електролампами;
- не користуватись саморобними подовжувачами;
- не застосовувати для опалення приміщень електронагрівальне обладнання або лампи розжарювання нестандартного (саморобного) виготовлення;
- при користуванні електроприладами, які мають окремий (самостійний) провід заземлення, перед включенням його в електромережу, перевірити наявність та надійність приєднаного заземлюючого проводу до відповідних клем;
- за можливості, уникати доторкання до металевих частин електроприладів ввімкнених в електромережу;
- не торкатися руками до обірваних та оголених проводів електромережі, електроприладів;
- не змінювати самостійно зіпсовані запобіжники, електролампи, не проводити ремонт електроприладів, електромережі;
- при прибиранні пилу з електроприладів, підлоги, їх слід обов'язково відключати від електромережі;
- не залишати без догляду працюючі електроприлади.

3.4. Під час знаходження на робочому місці працівник не повинен здійснювати дії, які можуть спровокувати нещасний випадок:

- не палити в приміщеннях;
- не торкатися оголених проводів;
- не працювати на обладнанні мокрими руками;
- не розмахувати гострими і ріжучими предметами;
- не працювати інструментами, ненадійно закріпленими на рукоятках.

3.5. Працівник має дотримуватися режиму праці та відпочинку залежно від тривалості та виду трудової діяльності (раціональний режим праці та відпочинку передбачає дотримання перерв), зберігати і приймати їжу тільки у встановлених і спеціально обладнаних місцях.

3.6. Працівник має дотримуватися вимог та приписів знаків безпеки, сигнальних кольорів і розмітки; вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим у разі нещасних випадків; знати номери телефонів для виклику екстрених служб (пожежної охорони, швидкої медичної допомоги, аварійної служби газового господарства і т. д.) і термінового інформування безпосереднього і вищих керівників, місце зберігання аптечки, шляхи евакуації людей у разі надзвичайних ситуацій.

3.7. Забороняється працювати за умови недостатнього освітлення й за місцевого освітлення.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Відключити електрообладнання, що використовувалось під час роботи.

- 4.2. Привести в порядок робоче місце, прибрати сміття і відходи.
- 4.3. Повідомити керівника робіт про недоліки у роботі обладнання, що використовувалося, а також інші недоліки, що мали місце під час роботи.
- 4.4. Відключити освітлення, засоби кондиціонування та вентиляції, закрити вікна.
- 4.5. Від'єднуючи вилку електроприладу від розетки її слід тримати за корпус, а не смикати за провід живлення, бо можна висмикнути один з проводів і потрапити під дію електричного струму.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. За можливості не створювати паніки, приступити до ліквідації аварійної ситуації.
- 5.2. Не допускати в небезпечну зону сторонніх осіб. Попередити про те, що сталося, безпосереднього керівника. Якщо є потерпілі, надати їм першу медичну допомогу; за необхідності викликати «швидку медичну допомогу».
- 5.3. У разі виникнення аварійної ситуації необхідно:
 - негайно припинити роботу;
 - вжити заходів щодо евакуації людей та рятування матеріальних цінностей;
 - за необхідності відключити від електромережі технологічне обладнання та електроінструменти.
- 5.4. Надання першої домедичної допомоги.
- 5.5. У разі виникненні пожежі приступити до гасіння наявними засобами пожежогасіння; за необхідності викликати пожежну частину.
- 5.6. Виконувати всі вказівки керівника з усунення аварійної ситуації.

Інженер з охорони праці

Наталія ШПАК

Погоджено:

Юрисконсульт коледжу

Наталія ГАЛУШКА